

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Bare to små ting: Jeg kan ikke fordrage, når nogle antyder, at jeg ikke har læst forslaget. Der står tydeligt i det, at bemyndigelsen til skatteministeren går ud på, at loven sættes i kraft, så snart Kommissionens godkendelse foreligger, og det må med garanti blive i det kommende finansår. Ingen tvivl om det.

Og så manglede jeg et svar fra fru Gitte Seeberg på spørgsmålet, om De Konservative vil give regeringen samme frihed til at fremsætte forslag, som man selv benytter sig af her.

Gitte Seeberg (KF):

Det spørgsmål har jeg svaret på én gang før. Vi har indgået en finanslovaftale, og det er teksten i finanslovaftalen, vi er bundet af.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 45:

Forslag til folketingsbeslutning om reduktion af afgiftsniveauet for brændstoffer baseret på biomasse.

Af Peter Hansen-Nord (V), Niels J. Langkilde (KF) og Kim Behnke (FP) m.fl. (Fremsat 15/11 95).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Skatteministeren (Carsten Koch):

Beslutningsforslag nr. B 45 er fremsat af Venstre, De Konservative og Fremskridtspartiet, som ønsker en reduktion af afgiftsniveauet for biobrændstoffer. Partierne bag beslutningsforslaget foreslår, at op til 65 millioner liter biobrændstoffer årligt afgiftsbelægges med højst 10 pct. af afgifterne på de fossile brændstoffer, og som det fremgår, minder forslaget i store træk om det beslutningsforslag, forslagsstillerne fremsatte i sidste samling.

Lad mig indlede med at understrege, at regeringen altid er optaget af, hvordan vi kan få et bedre miljø, og hvordan vi kan spare på ressourcerne. Imidlertid er regeringen også interesseret i, at skattesystemet ikke gøres unødigt kompliceret, og at der i videst mulig omfang er gennemsigthed i statens udgifter og indtægter.

Regeringen er specielt betænkelig ved at anvende afgiftslempelser, når der snarere er behov for et tilskud. Direkte tilskud til lovende projekter er et mere præcist og direkte instrument end afgiftslettelser. Tilskuddet giver i højere grad kontrol over, hvad midlerne anvendes til, og det vil også være den mest naturlige støtteform, hvis der skal være en overgrænse for udgifterne, hvilket forslagsstillerne trods alt støtter.

Hvad angår den miljømæssige gevinst ved forslaget, må jeg understrege – hvad jeg også gjorde opmærksom på under behandlingen af forslag nr. B 95 i forrige samling – at regeringen er betænkelig ved en massiv støtte til biobrændstof på nuværende tidspunkt, både fordi det kan vise sig, at de eventuelle miljøgevinster bliver meget dyre at opnå, og fordi der er en række uafklarede miljømæssige forhold omkring dyrkning og produktion, som bør belyses nærmere.

Det er en kendsgerning, at anvendelse af biomotorbrændstof er betydelig dyrere end andre anvendelser af biomasse set i forhold til den mængde CO₂-emission, der derved fortrænges. Man kan lave forskellige beregninger, hvori landbrugssubsidierne er inkluderet, og man kan lave beregninger, hvori de ikke er indregnet. Men alle beregningerne tyder på, at der er tale om meget, meget høje skyggepriser pr. ton, og det er en kendsgerning, man ikke kan komme uden om.

Man kan også gøre opmærksom på, at den fremtidige teknologi sandsynligvis vil medføre, at skyggepriserne kan blive lavere. Jeg kan oplyse, at skyggeprisen normalt er under 300 kr. pr. ton i de projekter, Energistyrelsen anbefaler. Det er dem, man normalt går ud fra, og i de aktuelle tilfælde ligger skyggepriserne en hel del højere.

De miljømæssige aspekter ved anvendelse af biobrændstoffer og dyrkning af energiafgrøder er endnu ikke tilstrækkeligt afklaret. Der er således stor usikkerhed vedrørende anden luftforurening end CO₂. Der kan endvidere være uheldige miljømæssige aspekter forbundet med dyrkning af energiafgrøder, bl.a. som følge af anvendelsen af gødning og pesticider.

Da der imidlertid er vanskeligheder med at opfylde den danske målsætning for CO₂-reduktionen, kunne det på længere sigt blive aktuelt at anvende biomotorbrændstoffer i takt med udtømningen af andre virkemidler. Spørgsmålet vil derfor blive grundigt behandlet i forbindelse med den igangsatte revision af handlingsplanen »Energi 2000«.

For at være forberedt på den situation, at biomotorbrændstoffer kan blive miljømæssigt attraktive, er der iværksat et begrænset, 3-årigt forsøgsprogram for biomotorbrændstoffer, der bl.a. skal belyse de miljømæssige aspekter ved brug af biobrændstof og dyrkning af energiafgrøder. I programmet, der har en årlig ramme på ca. 12 mio. kr., indgår støtte til forskning og udvikling samt til mindre demonstrationsprojekter.

Uanset om man vælger afgiftsfritagelser eller tilskud, råder vi nu engang kun over begrænsede midler, og vi må derfor anvende ressourcerne, hvor de gør mest gavn. I den forbindelse må det konstateres, at forslagsstillerne foreslår en ramme på et sted mellem 130 mio. kr. og 200 mio. kr. årlig uden at anvise, hvordan disse betydelige udgifter skal finansieres.

Formålet med det tidligere omtalte program er at skabe et videns- og erfaringsgrundlag, der sikrer, at en eventuel beslutning om en massiv udnyttelse af biobrændstof kan træffes på et tilstrækkeligt og gennemanalyseret grundlag.

Regeringen kan således ikke tilslutte sig forslaget. Dels er anvendelsen af afgiftsdifferentiering generelt ikke i overensstemmelse med regeringens bestræbelser på at holde det danske skatte- og afgiftssystem så enkelt og administrerbart som muligt, dels er de miljømæssige effekter ved anvendelsen af biobrændstoffer

ved den kendte teknologi så problematiske og dårligt belyst, at kun pilotprojekter er tilrådelige i øjeblikket.

Lis Greibe (S):

Så tager vi det én gang til:

Beslutningsforslaget er ifølge forslagsstillerne – bortset fra små ændringer – identisk med beslutningsforslag nr. B 95, som vi behandlede for kun 8 måneder siden. O.k., overskriften er den samme, og man kaster sig så over bemærkningerne til forslaget. Der må da være nye argumenter og nye konklusioner, hvorfor ellers gennemføre det? Man higer og søger, og hvad finder man så?

Jo, i vore tekstbehandlingstider er der en vis tilbøjelighed til genbrug; men dette her er groft. Der er minimale forskelle, og jeg får sikkert en forklaring på disse små forskelle på nr. B 95 og nr. B 45, og så kunne vi vel egentlig stoppe debatten. Jeg ønsker i hvert fald ikke at gentage mine ord fra debatten om nr. B 95 om, hvordan man kan sætte ind for at nå målet for reduktion af CO₂-udslip fra transportsektoren med andre midler. Men da vi nok ikke slipper for debatten, vil jeg supplere mine ord fra april.

I den mellemliggende periode er der flere, der har udtalt sig om emnet og underbygget vores holdning, heriblandt i øvrigt også miljøorganisationerne. I Energidebat, september 1995, er der i en stor artikel redegjort for, hvilken stor misforståelse der hersker med hensyn til CO₂-regnskabet ved anvendelse af biobrændstoffer. Her anføres, at hvis man med betegnelsen CO₂-neutral mener, at mængden af CO₂, der optages i biomassen under dyrkning, er den samme, som dannes under brugen af biobrændstoffet, er betegnelsen fejlagtig. Kun under gunstige forhold kan der opnås nogle beskedne CO₂-reduktioner, for såvel dyrkning som indsamling og oparbejdning af biomasse er nemlig energiforbrugende. Brugen af sprøjtamidler og kunstgødning kræver yderligere et energiforbrug, der bør medregnes.

Forholdet mellem output og input af energi ved dyrkning og oparbejdning af energiafgrøder kaldes for energibalancen. For halm og skovflis er talvurderingen 40–75, og det vil altså sige, at der kommer 40–75 gange så megen energi ud, som der puttes ind. Ved fremstilling af motorbrændstoffer fra biomasse er vi nede på et tal på 2,3, og for bioætanol er vi på basis af hvede endda helt nede på 1,3.

I en tale på Det 16. Internationale Motorsymposium i Wien i dagene 4.-5. maj 1995 tager professor, dr. Hartmut Wehle skarpt afstand fra fremstilling af brændstoffer af flerårige planter. Professoren skyder ideen om den grønne benzin helt i sæk og fremhæver bl.a. også, at arealforbruget taler imod at satse på dyrkning til bio-brændstoffer. Man har beregnet, at hvis alle tyske biler skulle køre på raps, skulle omkring halvdelen af det tidligere Vesttysklands areal tilplantes. På høringen »Bilen og miljøet«, som blev afholdt her på Christiansborg i onsdags, blev der oplyst, at arealforbruget i Danmark ville ligge på mellem 15.000 og 25.000 km², og det svarer faktisk til halvdelen af Danmarks samlede areal. En af høringens eksperter, civilingeniør Kaj Jørgensen fra DTU, sagde helt kontant, at flydende biobrændstoffer måske ville være interessante, hvis de byggede på overskuds- eller affaldsprodukter, hvis man ikke havde andet at bruge dem til, men ifølge Kaj Jørgensen ville der ikke være sund fornuft i at dyrke afgrøder specielt til dette formål.

Det var en henvendelse fra Landbrugsrådet, der var anledning til fremsættelsen af beslutningsforslag nr. B 95 fra de samme tre partier, som er forslagsstillere i dag. De har åbenbart kontakter til landbruget, så jeg kan sikkert få svar på følgende spørgsmål vedrørende dyrkningen: Vil man inden for landbruget være villig til at dyrke uden brug af pesticider eller kunstgødning? Forventer man at få lov til at dyrke på brakmarkerne?

I forbindelse med behandlingen af nr. B 95 udtrykte jeg glæde over de borgerliges miljøbevidsthed, når det gjaldt persontransportsektoren, og jeg pointerede, at vi i Socialdemokratiet naturligvis gerne vil samarbejde for at reducere CO₂-emissionen også fra dette område. Dette kan gøres ved en indsats på mange felter, og vi vil da også være åbne for muligheden af brug af biomassebrændstoffer. Vi ser derfor gerne, at der bliver udført forsøg i tilstrækkelig stor skala og forsket intenst inden for emnet. Det sagde vi for 8 måneder siden, og det står vi ved. Udviklingsarbejdet er i mellemtiden startet og rækker over en 3-årig periode. Der er regnet med en investering på 30-50 mio. kr., og der er foreløbig otte forsøg på bedding.

Men dags dato mener vi altså fortsat, at der hersker for stor usikkerhed om de påståede miljømessige fordele. De manglende CO₂-gevinster og det negative miljøregnskab, når gødskingen medindregnes, er medvirkende til, at vi

fortsat vender tommelfingeren nedad og derfor ikke kan støtte beslutningsforslaget, uanset om det hedder nr. B 95 eller nr. B 45.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg vil gerne sige til fru Lis Greibe, at den skarp-sindighed, fru Lis Greibe her har afsløret – at der er noget deja-vu over nr. B 45 i forhold til nr. B 95 – er helt korrekt. Jeg kan kun bekræfte, at det er tilfældet. Jeg kunne også have håbet, at fru Lis Greibe måske havde været lidt mere positiv. Jeg mærkede nemlig lidt mere imødekommenhed hos skatteministeren, end jeg kunne huske fra sidste behandling, men den positive udvikling kunne jeg ikke helt genfinde i fru Lis Greibes indlæg.

Der er ikke nogen, der har forestillet sig, at hverken ætanol eller biodiesel totalt skal erstatte det brændstof, der bliver brugt i biler. Det er slet ikke det, det drejer sig om. Det drejer sig om at bruge det som et additiv, netop som den booster, der kan erstatte bly i benzin. Den videre tanke, når det hele er på plads, er naturligvis, at det selvfølgelig er i byområder, altså miljøbelastede områder, hvor det vil være en god idé at anvende disse brændstoffer. Jeg forestiller mig ikke, at de skal bruges af flyvemaskiner, eller at man nødvendigvis skal køre rundt på dem ude i område 4.

Der er et rent miljøsigte med forslaget, og samtidig ligger teknologien jo og venter. Man kan selvfølgelig opfinde den dybe tallerken mange gange, men det gør vi ikke i Venstre, og jeg kan kun sige, at teknologien er der. Det fremgår bevisligt af det materiale, vi fik i forbindelse med nr. B 95 i sin tid. Der er fire, fem aktører, der er klar til at gå i gang, hvis Folketinget kunne tage sig sammen til at give et signal om, at disse brændstoffer selvfølgelig skal fritages, som al anden biomasse er fritaget.

Det helt kuriøse er jo, at alle biomassedele, der bliver anvendt på den ene eller den anden måde i Danmark, er fritaget for afgift, blot ikke hvis man laver brændstof. Det er vores helt store spørgsmål, og det får jeg selvfølgelig ikke svar på i dag.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg vil gerne gøre to korte bemærkninger, først en til ministeren:

Når ministeren siger, at det er meget, meget høje skyggepriser, der opereres med, er det jo i

forhold til regeringens beregninger. Jeg kan huske fra den sidste debat, at regeringen beregnede prisen til 2.000 kr. pr. t CO₂, der bliver fjernet, men efter min mening hviler den beregning på nogle helt bestemte forudsætninger, som der kan sættes meget store spørgsmålstejn ved.

Det vil jeg lade ligge nu, men jeg vil godt gøre opmærksom på, at den samme regering rent faktisk har udgivet en piece, hvor der inden for solenergiområdet opereres med skyggepriser fra 1.600 kr. til 2.500 kr., og her mener man åbenbart ikke, det er så galt. Så det er måske lige hurtigt nok at melde ud, at det er fuldstændig håbløst.

Det andet, jeg godt vil sige, er til fru Lis Greibe:

Jeg vil opfordre fru Lis Greibe til at læse de forprojekter, Energistyrelsen selv har bedt om, inden hun melder alt for meget ud om forholdet 2,3 og endda helt ned til 1,3 for ætanol, tror jeg der blev sagt. Det er rent faktisk helt andre energiregnskaber, der fremgår af de forprojekter, Energistyrelsen selv har bedt om at få udarbejdet og selv har betalt ude omkring i landet.

(Kort bemærkning).

Lis Greibe (S):

Jeg blev beskyldt for ikke at være særlig positiv. Jeg var ikke positiv på den måde, at jeg syntes, at nu havde vi for 8 måneder siden debatteret det her emne, og vi sagde dengang meget positivt, at vi ville gerne, at der blev forsket noget mere, og det har vi vist i praksis ved, at der er sat en del ting i gang. Det er rigtigt, at der allerede er udviklet nogle teknikker, men man er jo ikke færdig med at forske i det.

Vi har haft deputationer på besøg også i Skat-teudvalget, bl.a. fra kornvarebranchen, der netop har sagt, at det ikke på nuværende tidspunkt er dér, man skal sætte ind. Altså man kan bruge disse afgrøder til biobrændsel steder, hvor det er meget, meget bedre at bruge dem, nemlig inden for kraftvarmeværker. Der får vi en meget bedre gevinst med hensyn til CO₂-emissionen.

Så jeg synes ikke, at vi har færdigbearbejdet det her, og det er jo det, vi sagde for 8 måneder siden, og der er ikke sket så meget på de 8 måneder, at det har ændret vores holdning. Men vi er positive over for ideen om at undersøge, men vi er ikke positive med hensyn til at stå og gentage det, vi sagde for 8 måneder siden.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Hr. Peter Hansen-Nords bemærkning om, at det er et déjà-vu, vi ser her, er korrekt. Så er det selvfølgelig også interessant at gøre sig nogle overvejelser om, hvad der er sket siden sidst. Og det, der bl.a. er sket, er, at hr. Peter Hansen-Nords parti, Venstre, har ført en voldsom kampagne mod økologisk omlægning, fordi verden ellers ville dø af sult. Der har aldrig rigtig været noget tal på det, når man skulle bruge de her biobrændsler, så jeg vil gerne spørge hr. Peter Hansen-Nord, om der er nogle nye oplysninger. Hvor mange hektar er det, hr. Peter Hansen-Nord drømmer om?

Og en anden ting er: Hvad er egentlig det tabte provenu, som hr. Peter Hansen-Nord snakker om? Og hvordan skal det i øvrigt dækkes ind? For jeg kan forstå – også på partiet Venstre – at man er meget omhyggelig med, når man laver nogle indgreb, der betyder udgifter for staten eller manglende indtægter, at pege på, hvor pengene kommer fra.

Så jeg kunne godt tænke mig at få at vide, hvilken størrelsesorden det egentlig er, hr. Peter Hansen-Nord drømmer om, når vi snakker om denne her biodiesel. Og hvordan hænger det egentlig sammen med argumentationen om, at verden er ved at dø af sult? Det er den argumentation, man kommer frem med, hvis vi omlægger til økologisk drift og derigennem har en nedgang på ca. 10-15 pct.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Det interessante ved det her forslag er, at det er jo markedet, der i høj grad vil komme til at bestemme omfanget, og det synes jeg for så vidt er et godt udgangspunkt.

Hvis man kommer med nogle poser penge til forskellige projekter, er det svært at få belyst, hvor det økonomisk optimale er. Her er det jo aktørerne selv, der kommer ud og fortæller omverdenen, og hvis de har de her spilleregler, så vil markedet selv finde ud af, hvor grænsen går for hvad der er interessant i denne her forbindelse.

Provenuet er beskrevet, og det er faktisk en af de få ændringer, der er fra B 95 til B 45. Det er jo beskrevet allersidst på side 4, kan jeg oplyse til hr. Hindrup Andersen, og for 1996 er der altså ikke tale om over 50 mio. kr. Afhængig af, hvor mange fossile brændstoffer man erstatter, vil provenutabet selvfølgelig vokse tilsvarende. Det er klart.

Det, vi forestiller os her, er, at man godt politisk kan gå ind og lukke af og sige: Jamen det, vi taler om, er 50, 60 mio. l – jeg tror, vi oprindeligt i B 45 var oppe på 80 mio. l i det hele, fordelt med 30 mio. l på diesel og 50 mio. l på ætanol – og så kan man ved et forholdsvis simpelt regnestykke sætte sig ned og regne ud, hvad det koster. Jeg tror i øvrigt, at skatteministeren over for os oplyste op til 250 mio. kr. fuldt implementeret om – hvad ved jeg – 2-3 år.

Men det er aktørerne, der kommer til at afgøre, hvor hurtigt det kommer til at gå. Det er det, der er det elegante ved forslaget. Det er markedet, der kommer til at bestemme omfanget. Og så er det jo i øvrigt, som hr. Hindrup Andersen er klar over, i god overensstemmelse med de initiativer, som madame Scrivener har foreslået i EU-sammenhæng.

(Kort bemærkning).

Lis Greibe (S):

Hr. Hansen-Nord vil ikke lukke af, men lukke op. Jeg vil så gerne spørge hr. Hansen-Nord, om disse aktører regner med at dyrke uden pesticider og kunstgødning, og om de regner med, at det er brakmarkerne, der skal bruges. Det fik jeg ikke rigtig svar på, og det vil jeg meget spændt afvente.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Hr. Hansen-Nord, og så tror jeg, det er fru Eva Møllers tur.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Når jeg tænker på både skatteministerens kommentar til forslaget og den forsigtighed, hvormed man skal gå ind i projekter, hvor skyggeprisen bliver for høj, må jeg sige, at for at få et rigtigt billede af det her er det meget afgørende, at man fra starten gør det optimalt: at man ikke beskærer det input, som landmanden ud fra sin uddannelse mener er det rigtige for at få både den rigtige kvalitet og den rigtige kvantitet frem. Det må være udgangspunktet for, at vi overhovedet kan få et billede af, om vi kan producere ætanol til halvanden krone pr. liter, som jo i øvrigt stort set er verdensmarkedsprisen på benzin. Det kan man i USA, for man har ikke nogen restriktioner. Det er jo det, der er det interessante.

Så kan der måske efterfølgende, når der har været folketingsvalg engang, eller senere – det kan jeg jo ikke forhindre – skabe sig et flertal

herinde, der siger: Vi kan godt acceptere en pris på 3 kr. pr. liter, og det opnår vi sandsynligvis, hvis vi limiterer inputtet, så vi ikke får den rigtige kvalitet og den rigtige kvantitet. Så enkelt er det egentlig.

Og teknologien til at lave en liter brændstof til halvanden til to kroner er kendt. Der er ikke noget nyt i det. Nogle af aktørerne har faktisk tilbudt, at de slet ikke behøvede at have en så stor fritagelse, som det fremgår af lovforslaget, men lovforslaget kan jo ikke tage hensyn alene til en enkelt eller to aktører. Til at starte med må det jo have et sigte, så der kommer en nogenlunde bred vifte af aktører ind, som synes, at det er interessant.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Så får fru Lis Greibe for sidste gang en kort bemærkning, og så er det fru Eva Møller.

(Kort bemærkning).

Lis Greibe (S):

Det var dog en besynderlig måde at pakke et svar ind på: at snakke kvantitet og kvalitet. Det, jeg forstod på det svar, var ja til pesticider og ja til kunstgødning, for ellers kunne man altså ikke få den kvalitet og kvantitet. Hvorfor så ikke sige ordene, som de er, i stedet for at forsøge at pakke det ind i nogle andre gløser?

Eva Møller (KF):

Jeg røber formodentlig næppe nogen stor hemmelighed ved at sige, at Det Konservative Folkeparti er tilhængere af det foreliggende beslutningsforslag. Det var vi, da vi behandlede det i sidste samling, og det er vi fortsat.

Man kan naturligvis spørge, som også fru Lis Greibe har gjort det, om der er nogen grund til at behandle forslaget en gang til, og det har vi skønnet der er, set i lyset af den situation, der er med den CO₂-belastning, vi har, med de ændrede skøn, man har rundt omkring i verden, set i lyset af den udvikling, der finder sted på trafikområdet, og endelig sidst, men ikke mindst set i lyset af, at regeringen jo selv på en række områder har spillet ud med nogle lovforslag om decentral kraftvarme, hvor man ikke mener, man kunne afvente den samlede revision af »Energi 2000«. Vi havde egentlig syntes, at det på mange måder kunne være mest logisk at se det hele i en sammenhæng, men når regeringen nu selv ønsker at se på det stykvis og delt og man i den sammenhæng hverken sætter nogen som helst øvre grænse for, hvor store tilskud der

kan udbetales, eller i øvrigt ser på, om tingene er rentable, så har vi sådan set ikke megen forståelse for, hvorfor vores forslag nødvendigvis skal opleve ganske andre krav end regeringens egne.

Jeg skal også i den forbindelse sige, at jeg naturligvis også bemærkede, at skatteministeren i forbindelse med dette forslag ligesom i forbindelse med det tidligere forslag sagde, at det var meget, meget bedre at give tilskud, end det var at give en afgiftslettelse, for så havde man en større kontrol med, hvad der skete, og det er jo netop det, der er en af vore store betænkeligheder ved den nuværende regerings generelle politik: at man vil have kontrol med alt, hvad der sker i dette samfund; der er intet, der kan få lov at overlades til de frie kræfter.

Men når dette er sagt, så er vores målsætning altså, at vi ønsker at leve op til CO₂-målsætningen i »Energi 2000«, og vi ved, at specielt trafikken har svært ved at leve op til den målsætning. Derfor synes vi, at vi på alle de områder, hvor vi overhovedet kan gøre det, skal give trafikken en øget chance for det, og vi er ikke tilhængere af de modeller, der siger meget høje benzinpriser, for vi ved, det vil forringe strukturen i landdistrikterne, og vi ser gerne, at de danske landdistrikter fortsat lever og har det godt med en fornuftig infrastruktur med beboelser og alt muligt andet, som vi kender til det.

Derfor synes vi, at forslaget her er godt og rigtigt, og vi har meget svært ved at forstå, at det skulle være helt umuligt at køre på biobaseret benzin i Danmark, eftersom ca. en tredjedel af bilerne i Brasilien gør det, man har 6 mia. tons produceret årligt i USA, svenske busser gør det også, og derfor er det vel lidt vanskeligt at forstå, hvorfor netop Danmark ikke skal kunne det.

Men vi håber da på, at det lykkes, og at det kan lade sig gøre at få forslaget igennem, selv om jeg er vel vidende om, at skatteministeren holder langt mere af pisk, og det vil sige at indkræve afgifterne, end han holder af gulerødder, det vil sige at komme med enten nogle forslag om afgiftslettelser eller om fradrag. Men vi kan vel håbe på, det sker, bl.a. i lyset af, at EU også i et direktiv fra 1. juli 1994 har fastslået, at der er et behov for et finansielt incitament for at fremme udviklingen af levedygtige motorbrændstoffer, som ikke medfører negative miljømæssige virkninger i form af en reduceret punktafgift på stoffer, som er vegetabiliske eller biomæssigt baserede. Så det kunne da være, at det lykkedes, når man også andre steder har samme holdning.

Og jeg skal sige, at vi naturligvis er helt klar over, at vi, hvis vi indfører dette, kunne opnå, at Danmark måske også på et område som biomassebrændstof kunne blive et foregangsland. Vi hører jo ustandselig og næsten hver gang, miljøministeren gør et eller andet på området her, at det er så vigtigt, at vi sikrer alt, for at Danmark kan være et foregangsland, men åbenbart ikke på biomasseområdet, når man kunne klare det med en afgiftssenkning. Så vi anbefaler forslaget og håber på, at regeringens tanker på andre områder også kunne smitte af på dette område.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

For partiet Venstres vedkommende er der ikke noget afgørende nyt i forhold til, da det fremsatte forslaget i sidste samling, men det er der jo for Det Konservative Folkepartis vedkommende, og derfor vil jeg spørge fru Eva Møller om – det blev ikke nævnt i ordførertalen her – hvordan det skal finansieres.

Der er jo snak om beløb på mellem 50 og 250 mio. kr., og Det Konservative Folkeparti har jo netop indgået en finanslovaftale, så vidt jeg er orienteret, hvor man siger, at hvis der sker ændringer, må det ikke betyde en yderligere forøgelse af statens underskud. Så derfor var det interessant at få at vide af fru Eva Møller, når man nu fastholder et forslag og lige har været igennem en finanslovaftale, om det har været fremført under finanslovforhandlingerne af Det Konservative Folkeparti, og ifald det ikke har det, hvorfor så ikke, og hvordan vil man finansiere det nu? Eller mener man, at man er kommet til at være med til at fremsætte forslag, som man ikke har nogen forslag til, hvordan man skal finansiere?

(Kort bemærkning).

Eva Møller (KF):

Den aftale, som Det Konservative Folkeparti har indgået med regeringen, er indgående beskrevet i finanslovforliget, og der kan man se, hvilke aftaler der ligger, og det skal så desuden tilføjes, at bortset fra disse aftaler, idet dog udgiftsmålene og tallene skal holdes, så er de fire partier, som står bag finanslovaftalen, frit stillet med hensyn til at stille yderligere forslag, og det ville naturligvis ligne Det Konservative Folkeparti utrolig dårligt at løbe fra nogen som helst aftaler, og her havde vi indgået en aftale med Venstre og Fremskridtspartiet om, at vi syntes, dette

forslag var godt. Vi finder stadig væk, at forslaget er godt, og vi tror også på, at hvis der er bred enighed om forslaget i Folketinget, så kan vi naturligvis også inden for kredsen af finanslovparterne finde dette ganske beskedne beløb, som der er tale om, navnlig hvis man, som forslaget jo også lægger op til, indfører det gradvis og ikke i så forfærdelig stor målestok i starten.

(Kort bemærkning).

Lis Greibe (S):

Vi er fuldstændig enige med De Konservative i, at der også skal ses på trafikken, når vi snakker om CO₂-udslip.

I virkeligheden er det sådan, at hvis man nedsatte hastigheden i byerne til f.eks. 30-40 km/t, så ville man få en langt større gevinst end ved dette forslag. Der er mange andre måder, man også kan sætte ind på: parkeringsafgifter, investering i offentlig transport, planlægning og information. Og jeg ser meget gerne De Konservative gå positivt ind i en drøftelse om, hvordan vi trafikalt også kan være med til at nedsætte CO₂-udslippet. Det, vi så bare mener, er, at her får vi for lidt for pengene. Der er andre måder, det kan gøres på.

Kristen Touborg (SF):

Forslaget er en genfremsættelse af B 95 fra sidste samling. Dengang oplyste jeg bl.a. i min ordførertale, at SF var enige i forslagens målsætning om at nedbringe udslip af CO₂ og andre skadelige stoffer samt at skabe et antal nye arbejdspladser i landdistrikterne.

Men vi er ikke afklaret om, hvordan dette mål bedst kan nås, altså om det er ved afgiftsnedsættelse eller der er andre metoder, der er mere velegnede. Vi vil benytte lejligheden til at få grundigt belyst, hvilke metoder der kan anvendes, herunder en klar vurdering af, hvilke miljøfordele/problemer de forskellige metoder indebærer.

En mulig model kunne være storskalaforøgelse, som er geografisk afgrænsede og i forhold til afgiftsfrigørelse afgrænset til en specifik brugergruppe.

Vigtigt for os er det, at dyrkningen af bio-brændsler foregår uden brug af kunstgødning og principielt uden pesticider. Disse synspunkter står vi stadig ved.

Vi har forsøgt at nå til enighed med forslagsstillerne om at skrive beretning i udvalget over B 95, hvad vi var meget tæt på, men SF's afgørende betingelser om, at afgrøderne skal dyrkes

uden anvendelse af kunstgødning, ville VKZ dog ikke acceptere.

Os forekommer det indlysende, at der skal være et fornuftigt energi- og miljøregnskab i pilotprojekter, som staten giver massiv støtte til. Såfremt der anvendes kunstgødning og pesticider som i det traditionelle landbrug, kommer pilotprojekterne energimæssigt nærmest til at virke som et put and take-landbrug, og det finder vi ikke der kan være noget fornuftigt i.

Men også på miljø siden er der en god begrundelse for kun at anvende husdyrgødning. Der er en del områder af landet, hvor der er et meget stort antal husdyr. Her vil det være en stor fordel, at gødningen bliver fordelt på det samlede landbrugsareal, altså også på de 10 pct., som er braklagt.

Som sagt støtter vi ideerne i B 45, men vi kan ikke støtte forslaget i den foreliggende form.

For det første støtter vi ikke Scrivenerdirektivet.

For det andet vurderer vi, at tilskud er mere politisk fremkommelige end afgiftsreduktion, og jeg mener også, at debatten her i dag bærer præg af, at det er en rigtig vurdering.

For det tredje vil vi have et bedre energi- og miljøregnskab end det, forslaget indeholder.

Miljø- og energiministeren har nedsat en bio-brændstofgruppe, der har mulighed for at indstille og støtte pilot- og udredningsprojekter på dette område. Gruppen er godt nok endnu ikke rigtig kommet i gang med deres arbejde, de har vist kun holdt et enkelt møde, men i SF vil vi følge brændstofgruppens arbejde tæt, og vi har forstået, at der foreløbig er planer om at afsætte 30-50 mio. kr. over 3 år til bl.a. pilotprojekter.

Det er klart meget i underkanten af, hvad vi har forestillet os. Vi vil derfor gerne drøfte området med regeringen med henblik på at få sat de bedste og mest perspektivrige pilotforsøg i gang i de kommende år og eventuelt tilføre flere midler til området, hvis der er behov herfor.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Til hr. Kristen Touborg: Der er altså et postulat, jeg overhovedet ikke har forstået, ej heller hen over sommeren, og det er det, som hr. Kristen Touborg her nævner, nemlig at det giver en bedre fordeling af husdyrgødningen, og at der kun må bruges husdyrgødning.

Hvis vi tager det sidste først, vil jeg sige: Hvis man kun bruger husdyrgødning, får man altså en skæv næringstilførsel. Man er nødt til for at

sikre både miljøet, men også planten, at næringstilførsel er nøje afstemt med plantens behov, og det er den altså ikke i husdyrgødning. Det er den ene ting, jeg gerne vil sige.

Den anden ting er, at det skulle give en bedre fordeling. Altså nu er det jo ikke sådan, at man ikke må tilføre de eksisterende braklagte arealer husdyrgødning, det må man godt, og der bliver jo ikke en hektar mere eller mindre, når hr. Touborg bruger netop husdyrgødningen som indgangsvinkel til sin argumentation.

Jeg har ganske enkelt ikke forstået det, og det kan være, at det bliver klarlagt i løbet af dagen i dag, ellers kan vi jo klarlægge det i udvalget. Men der må være noget her omkring landbrugsreformen, som jeg ikke er klar over, men som hr. Touborg er klar over.

Det er jo i dag således, at der dyrkes non-food på braklagte arealer, alt det, landmændene har lyst til, og deres input er der ikke sat nogen begrænsning på; de må bruge nøjagtig som til konventionelle afgrøder. Så jeg har simpelt hen endnu ikke rigtig forstået den indgangsvinkel til miljøet, hr. Touborg her har fat i, men jeg finder vel ud af det.

Udgangspunktet her må være, at vi starter med – jeg har ikke afvist, at man senere kan begynde at begrænse det input, som landmanden må anvende, det skal jeg ikke tage stilling til i dag – at få en produktion frem, der kvalitativt og kvantitativt er tiptop i orden.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Uden den store tro på, at hr. Peter Hansen-Nord vil forstå, hvad jeg siger denne gang, vil jeg alligevel forsøge igen, selv om jeg har forsøgt nogle gange i sommerens løb, som det også fremgik.

Først vedrørende brakarealer: Det er rigtigt, at det er muligt at dyrke non-food også på ganske traditionel vis. Men der er jo så den forskel, at i det projekt, vi skulle have til at køre her, og som hænger sammen med B 45, gives der jo ud over EU-tilskuddet til braklægning et massivt statstilskud.

Forskellen er, at når man går ind og modtager dette massive statstilskud, er det også muligt for staten at stille nogle betingelser, og landmanden ved jo, hvad betingelsen er. Derfor er der for mig ingen problemer i, at man stiller betingelsen: Vil du med i det her projekt, så indebærer det, at du kun må bruge husdyrgødning til dyrkning på brakarealer.

Det andet, jeg så skal forsøge at klargøre, er spørgsmålet husdyrgødningens bedre fordeling. Det er ud fra den betragtning, at man som landmand har en besætning af en bestemt størrelse, og den husdyrgødning skal nødvendigvis fordeles på den enkelte ejendom. Bruger man meget til en brakmark det ene år, så er fosfor/kalium-forholdet det mindre til de andre marker, og dermed bliver fosfor/kalium-forholdet udjævnet, når man ser det over en periode.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg tror ikke, jeg fik helt svar på det spørgsmålstegn, jeg ligner i denne her forbindelse.

Jeg vil godt også skynde mig at sige, for at vi ikke kører skævt af hinanden fra starten af: Ideen med det her er vel egentlig ikke, og jeg personlig specielt har advaret alle de aktører, der ønsker at gå ind og udnytte det her beslutningsforslag, hvis det måtte blive vedtaget, om, at man ikke skal satse på det, hvis det kun skal hænge sammen økonomisk, fordi man får et tilskud fra EU på 2.600-2.700 kr. pr. hektar. Så glem det, fordi det tilskud forsvinder, det bliver faset ud, og hvis jeres økonomiske beregninger i dag viser, at det ikke kan køre uden det tilskud, så glem det, for så er det ikke interessant længeere.

Det er de fuldstændig klar over. De siger også: Ja, vi kan sådan set godt komme med nogle gode projekter. De skrappeste af dem kan sagtens undvære hektartilskuddet og alligevel give landmanden den rigtige pris. Det er egentlig det, der er det lidt interessante i det, så den sammenkobling, som hr. Kresten Touborg her bruger, er ikke relevant. Jeg må sige, at den ikke er relevant.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg skal gøre det kort. For at det skal være helt klart: Når vi snakker forsøgsprojekter, pilotprojekter, så er det på baggrund af, at vi har en braklægningsordning. Det står helt klart, og hvis hr. Peter Hansen-Nord finder, at man bare skal glemme hele projektet, så har vi simpelt hen helt forskellige forudsætninger for at gå ind i den debat.

Vi finder, at forsøgsprojekter, hvor man går ud og afdækker området og finder ud af, hvad der er af muligheder i det, er helt velegnede i forbindelse med, at vi har braklægningsordningen, hvor vi alligevel ikke kan anvende de are-

aler fornuftigt. Det er baggrunden for vores store interesse i det. Det er muligvis, fordi vi lægger mere vægt på den miljømæssige del, end Venstre gør, men det vil vi så have lov til.

Elisabeth Arnold (RV):

Efter at have lyttet til de sidste udvekslinger af korte bemærkninger vil jeg gerne tillade mig at give forslagsstillerne et godt råd.

Træk det her forslag tilbage og fremsæt det i stedet for som enten et landbrugsforslag, et miljøforslag eller som et energiforslag. At fremsætte det som et skatteforslag er at springe frem til slutningen af bogen, inden man har skrevet den første del.

Der kunne komme en fremragende landbrugspolitisk diskussion ud af det her, en fremragende miljøpolitisk diskussion og en fremragende energipolitisk diskussion. Og så kan vi snakke om det. Hvis der er fremstillet nogle konkurrencedygtige produkter, som kan indgå som et naturligt led i vores energipolitik, fordi vi gerne vil have erstattet nogle forurenende produkter med nogle mindre forurenende, så synes jeg, vi kan komme til allersidst og sige: Skal vi ikke favorisere brugen af disse produkter, fordi vi gerne vil have erstattet noget af det, der sviner, med noget af det, der ikke sviner? Det synes jeg ville være en spændende diskussion at få. Og Det Radikale Venstre er interesseret i at få udviklet nye produkter, som kan erstatte nogle af dem, der sviner i vores energiforsyning. Det er danskerne jo ret gode til, og vores historie viser jo, at det har vi faktisk været kreative og fornuftige til.

Men at fremsætte det her på dette tidspunkt, hvor der ikke findes noget ordentligt grundlag at beslutte på, og sige, at nu vil vi have afgiftsnedsættelse! Så er det altså, jeg spørger, hvad drejer det her sig egentlig om? Afgiftsnedsættelse på et forsøg, som ikke er færdiggjort? Produkter, som vi ikke kender? Trafikmønstre, som vi ikke har nogen anelse om? Det her er alt for tidligt et stadium.

Jeg ser frem til en lang og spændende debat om både miljø, landbrug og energi på det her område, før vi kan komme så langt som til at tale om afgiftsnedsættelser.

Så længe vi er på det stadium, vi er nu, synes vi fra Det Radikale Venstres side, at vi skal understøtte forsøg, der fører frem til nogle spændende resultater, og dem skal vi understøtte ved tilskud og ved særlige ordninger, hvor man kan begunstige de folk, der går ind i de særlige forsøg.

Og så, når vi har nogle resultater, som vi kan evaluere på fornuftig måde også set i lyset af internationale erfaringer, synes jeg, vi skal vende tilbage og se, om vi kan blive enige om nogle afgiftsdifferentieringer.

Jeg synes, det her har vist, at det er en miljømæssig, en landbrugsmæssig, en energipolitisk diskussion; det er slet, slet, slet ikke skattepolitik.

Kim Behnke (FP):

Der er fortsat adskillige gode grunde til at vedtage dette forslag. Jeg skal ganske kort nævne fem gode grunde. Jeg er sikker på, at der findes flere.

Den første for os er en erkendelse af, at hvis vi skal sørge for, at danske landmænd stadig væk har noget at beskæftige sig med, efterhånden som verdensmarkederne bliver åbnet, efterhånden som subsidierne til de traditionelle produktioner falder bort, og hvis vi ikke skal have affolket landområderne, er vi altså nødt til allerede nu at begynde at eksperimentere med andre ting end de traditionelle produktioner.

Vi mener, at produktion af non-food-afgrøder, som det hedder på nudansk, er en god måde at få kanaliseret nye aktiviteter ind i dansk landbrug på. Og kan nogle af de non-food-afgrøder blive brugt til at fremstille brændstoffer på på baggrund af deres biomasse, så synes vi, at det er værd at få det afprøvet, sådan at dansk landbrug kan gøre sig nogle erfaringer både om de klimatiske forudsætninger, og i den forbindelse er det jo rigtigt, at i Brasilien har man en ganske stor produktion af ætanoler på basis af biomasse. Men vi kan ikke helt sammenligne med danske forhold, for de klimatiske forhold er jo ganske anderledes i Brasilien og også i USA, hvor man fremstiller ganske meget ætanol.

Men vi synes, danske landmænd skal have mulighed for at afprøve, hvad det er for afgrøder, der er de mest velegnede. Hvordan skal man tilrettelægge dyrkningen af dem? Og kan man minimere forbruget af kunstgødning, så har vi selvfølgelig ikke noget imod det. Men det skal ikke være en politisk beslutning her en fredag eftermiddag; det må være noget, hvor de, der har forstand på det, nemlig landmændene, gennem forsøg og opdyrkning finder ud af, hvordan balancen bedst opnås.

Det andet gode argument er, at der er en lang række arealer, som i øjeblikket er braklagte. Det skyldes en fuldstændig absurd og forfæjlet

EU-landbrugspolitik, men den er det jo ikke nemt sådan lige at få ændret på. I stedet for, at arealerne blot bliver ved med at være braklagte, synes vi, man kunne bruge dem til noget fornuftigt, så de ikke bare bliver tilgroet med flyvehavre og andet ukrudt. Og hvis man kan bruge arealerne til at dyrke noget på, hvor man kan opnå et fornuftigt output, noget, der kan være til glæde for mennesker, så skal man gøre det.

Det tredje argument for at vedtage dette forslag er, at vi får fremmet den teknologi, der her er tale om, i Danmark, sådan at følgeindustrien – de virksomheder, der producerer komponenter til disse ting – kan fremelske og opnormere den teknologiske udvikling på dette område, og det er efter vores mening også noget, vi bør se på.

Den udvikling, vi ser rundt omkring i verden, går jo mere og mere i retning af udnyttelse af biomasse til fremstilling også af brændstoffer, og derfor bør hele følgeindustrien i Danmark have mulighed for at komme på omgangshøjde med udlandet, og det kunne dette forslag være med til.

Det fjerde argument er miljøargumentet, og dér er det jo lidt interessant at høre ministeren, for når man hører ministeren, er det jo tydeligt, at ministeren er skatte- og afgiftsminister. Ministeren er mest interesseret i det provenu, der kommer fra afbrænding af benzin og dieselolie, fordi det jo er så utrolig vigtigt at få det i statskassen. Ministeren skal lige huske på, at regeringen i anden anledning jo gør meget ud af at fortælle, at når vi letter afgifterne på benzin og dieselolie, så er det ud fra et miljøhensyn, altså for, at folk skal lade være med at bruge så meget af det. Ministeren ville jo have et ganske stort problem, hvis alle mennesker i morgen besluttede sig for at lade være med at købe mere benzin og diesel; så ville det være et problem for statskassen. Derfor er det jo mere af fiskale grunde end af miljøgrunde, vi har de afgifter.

Her er en mulighed for, at vi kan hjælpe miljøet, og her er en mulighed for, at vi ikke skal have bilerne til at holde stille eller skubbe dem rundt i gaderne eller have en hest til at trække dem, eller hvad det var, fru Lis Greibe var ude i af betragtninger omkring, at vi kun måtte køre 30 km i timen. Man ville jo kunne gå hurtigere, end bilerne kører; så det ville da helt sikkert være ødelæggende. I USA har man ligefrem forbud mod at holde stille med motoren i gang, fordi en motor, der holder stille, oser og soder meget mere end en, som kører ordentligt – spe-

cielt efter at vi har indført katalysator osv., er det da helt ind i skoven. Men det synspunkt skal fru Lis Greibe selvfølgelig være velkommen til at have.

Men vi mener, det er vigtigt at få subsidieret dette og derved få skiftet noget af den benzin og dieselolie, som i dag bliver afbrændt, ud med noget, der ikke forurener så meget, og det kan ætanol og biodiesel jo altså bruges til. Hvis man starter med at lade alle bybusserne i København køre på biodiesel og lader store organisationer som P&T og DSB osv. benytte sig af disse brændstoffer, havde vi altså mulighed for at få skiftet noget af al den diesel og benzin ud med fornuftige ting.

Endelig er der det sidste gode argument, og dér er vi så tilbage ved spørgsmålet om, hvorfor det skal være et afgiftsforslag. Der skal være et incitament, og det incitament skal ikke være, at staten med rund hånd skal dele skatteydertilskud ud; incitamentet skal være, at markedet selv kan finde ud af at få dette projekt op at stå.

Skatteministeren (Carsten Koch):

Jeg vil knytte en enkelt bemærkning til hr. Kim Behnkes indlæg:

Hvis man virkelig er interesseret i miljøpolitiske problemstillinger, i at forbedre miljøet, kan jeg ikke forstå, at man synes, det er forkert at give tilskud til forsøgsprojekter, pilotprojekter, med henblik på at udvikle teknologien og gøre den anvendelig til dette her. Det er ikke så meget et spørgsmål om afgiftsfritagelse for visse ting, som det er et sandt miljøpolitisk hensyn, og det hensyn, regeringen har, er fuldt berettiget.

Hertil kommer så, at det, der gør, at regeringen er tilhænger af på nuværende tidspunkt at foretage forsøg, der kan belyse dette her, er, at sagen ikke er tilstrækkeligt belyst. Og man kan ikke undgå at komme til den konklusion, at der her mere er interesse for at sætte skatter og afgifter ned eller give støtte til visse brancher, og det er selvfølgelig også fint, men så sælg det under den etiket i stedet for at sælge det som en stor omsorg for miljøet!

I andre sammenhænge har jeg da hørt hr. Kim Behnke omtale miljøpolitiske problemstillinger og de mennesker, der er tilhængere af at gøre en ordentlig indsats for miljøet, på en anderledes måde, end han ville karakterisere sig selv. Så jeg vil nok sige, at jeg synes, man skal sælge det under de mærkater, som er berettigede.

Hertil vil jeg så føje, at jeg over for hr. Kristen Touborg vil sige, at regeringen som sagt følger

udviklingen nøje, og jeg kan tilkendegive over for hr. Touborg, at regeringen agter at foretage grundige samfundsøkonomiske og miljømæssige analyser af anvendelsen af biobrændstoffer på dette område, ligesom regeringen gerne fremlægger en statusbeskrivelse af de igangværende projekter under forsøgsprogrammerne for biobrændstoffer. Endelig er regeringen indstillet på at diskutere behovet for en eventuel justering af programmet. De tilsagn kan jeg sagtens give hr. Touborg.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Man kan jo blive helt forskrækket, når man bliver konfronteret med, at vi skulle have brugt miljøargumentet som hovedargument. Jeg skal ikke gentage hele min ordførertale, men der var faktisk fem gode argumenter for at sætte dette projekt i gang. Men vi lægger ikke skjul på, at det også er for at sikre beskæftigelsen i landbruget osv. – det synes vi faktisk er ret vigtigt – frem for bare at nedlægge arbejdspladser i det danske landbrug og følgeindustrien.

Men med hensyn til diskussionen om, hvorfor det er bedre at benytte afgiftsfritagelse i stedet for tilskud, har vi i øjeblikket et skoleeksempel på, hvor galt det går, når man bruger det tilskudselement, Folketinget har vedtaget, nemlig det med tiøren til kraftvarmeværkerne, så man med 30 pct.s statstilskud osv. kunne begynde at udbygge den industrielle kraftvarme. Med alt dette regnede man med, at der rigtig kunne komme gang i tingene.

Nu har vi problemerne, nu er der en overproduktion af strøm, som ingen rigtig ved hvad man skal gøre ved, og elværkerne råber vagt i gevær osv. Hvis man bare giver tilskud til produktion af ætanol og biobrændstoffer, risikerer man, at det står i tønder og dunke og tanke rundt omkring, uden at der er nogen aftagere til det.

Formålet med at benytte afgiftsfritagelse er jo at få skabt nogle kanaler helt ude fra, hvor planten høstes, og frem til, at der er en, der hælder brændstoffet på en bil, og dem får man ikke skabt ved, at der er nogle embedsfolk, der subsidierer det, fordi de har nogle gode venner, som de skal have givet nogle tilskud til, det gør man udelukkende ved at åbne sluserne hele vejen igennem.

Derfor har fru Elisabeth Arnold da ret i, at det er underligt at starte dér, hvor det slutter, nemlig ved at fjerne afgifterne. Skulle vi ikke hellere

starte med at finde ud af, om vi skal dyrke afgrøderne eller ej?

Men der skal åbnes for disse kanaler, så ætanolet kan finde vej frem til tankene, og det gør man bedst ved at fjerne afgifterne og ikke ved at lade nogle embedsmænd give tilskud på forskellige niveauer undervejs, for så risikerer man, at der opstår flaskehalse, eller man risikerer, at der opstår deciderede blokeringer, fordi der måske slet ikke er kunder til de varer, man subsidierer ved indgangen til systemet.

Bent Hindrup Andersen (EL):

Jeg vil afstå fra at gentage min ordførertale fra dengang, da vi behandlede forslaget i sidste samling, men kernen i dette her er jo spørgsmålet om CO₂-udslippet fra trafikken og dermed også den miljøskadelige effekt af trafikken.

Vi har i Enhedslisten et trafikudspil, hvor vi peger på tre målsætninger for at løse det spørgsmål:

Det første er nedbringelse af det samlede transportbehov, hvor en sparet liter benzin giver et bedre miljø end en kørt kilometer, uanset hvad det er for et brændstof.

Det andet er at få flyttet persontransporten fra individuelle løsninger til kollektive løsninger og flyttet godstransporten fra lastbiler til skinner og hav.

Endelig som det tredje effektivisering og anvendelse af nye brændsler, og det er nok så vigtigt, for uanset hvor meget vi sparer i transportsektoren, og uanset hvor meget vi omlægger den, er vi også nødt til at omlægge brændstoffet. Det er også vigtigt, og det er på dette område, dagsordenen i dag spiller ind.

Fra Enhedslistens side peger vi på, at biobrændslerne ikke er løsningen, og det skyldes, at forureningen flyttes fra bilerne til landbruget. Jeg vil i den forbindelse spørge både hr. Kristen Touborg og hr. Peter Hansen-Nord, hvordan man egentlig dyrker raps uden at bruge sprøjtemidler. Det næste er, at CO₂-effekten er yderst begrænset. Det fremgår af en redegørelse fra Noah, som jeg også fremlagde ved sidste behandling, og derfor vil jeg ikke gå ind i den.

For os at se er den eneste miljørigtige løsning på lang sigt, at hele transportsektoren skal omstilles og anvende sol og vind som primær energikilde, og her tænker jeg ikke på medvind på cykelstierne, selv om det selvfølgelig kan hjælpe, men jeg tænker på, at sol og vind er energikilder, og at de omsættes til brint, som er det, der er energibærende.

Men hvis man skal se på, hvad det fremsatte lovforslag har haft af medfart eller modfart på den netop afholdte høring, så kan vi ikke se, at der var nogen massiv opbakning til at satse på biobrændslerne. Bilfolket talte om motoroptimeringer, men som det også tydeligt fremgik, bliver disse effektiviseringer ædt op af større og kraftigere biler. Miljøeffekten har derfor hidtil været og vil fortsat være lig nul for en gennemsnitsbil, samtidig med at bilparken vokser og dermed den samlede forurening fra bilerne.

Efter vores opfattelse er der ingen vej uden om, at bilernes brændstoffer skal omlægges til at være baserede på sol og vind, og som vi hørte i den omtalte høring, er brint det mest interessante perspektiv, som jeg kraftigt vil opfordre til at vi ser mere på herhjemme. Jeg vil læse op, hvad miljø- og energiministeren i et svar til Miljøudvalget skrev herom i besvarelsen af spørgsmål 229, alm. del:

»Der er næppe tvivl om, at brint på lang sigt vil være et interessant brændstof. Eneste forbrændingsprodukt er vanddamp. På grund af lavere temperatur ved forbrændingen vil dannelsen af kvælstofoxider ud fra luftens ilt og kvælstof også være mindre end ved benzin og diesel. Det må dog tages i betragtning, at der ved produktion af brint, som er meget energikrævende, kan forekomme betydelige udslip af forurenende stoffer.«

Det, der henvises til, er selvfølgelig, at brint-bilen først har en positiv miljømæssige effekt på et tidspunkt, hvor man også fremstiller brinten på en forsvarlig måde, dvs. ved hjælp af vedvarende energi.

Nu ved jeg godt, at vi ikke kan omstille til brint fra den ene dag til den anden. Det tager tid at opbygge den energisektor, som er forudsætningen for, at brinten produceres CO₂-frit, men i parentes bemærket løser brintproduktionen også problemet i den senere tids debateme: overløbsstrøm.

I overgangsfasen til den brintforsynet transportsektor vil vi pege på anvendelse af naturgas. Der er en kendt teknologi, som kan videreføres i brintteknologien. Det vil sige, at man ikke foretager investeringer, der ikke har et langsigtet perspektiv. I det førnævnte svar til miljø- og energiministeren om naturgas står der:

»Allerede i dag har man en vis erfaring med anvendelse af naturgas som motorbrændstof. Omkring 700.000 køretøjer er i drift i lande som Canada, Italien og New Zealand. Specielt som brændstof i busser i stedet for diesel synes

naturgassen interessant. Der er ingen partikeludslip, og udslippet af reaktive kulbrinter er lavt. Kombineret med en trevejskatalysator vil det være muligt at reducere udslippet af kvælstofoxider og totalkulbrinter til et meget lavt niveau. Sammenlignet med diesel forventes en mindre forøgelse af udslippet af drivhusgasser.«

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Hr. Hindrup Andersen havde et direkte spørgsmål til mig, der lød: Hvordan vil man undgå at anvende pesticider, hvis man skal dyrke raps? Hvis hr. Hindrup Andersen nu havde lyttet godt efter, hvad jeg sagde i min indledende ordførertale, så ville han have hørt, at jeg sagde: »uden kunstgødning og principielt uden pesticider«. Og det principielle ligger i, at der ikke skal anvendes pesticider i almindelighed. Men hvis der bliver et meget massivt sygdomsangreb, kan det blive nødvendigt, at man efter en forudgående bedømmelse af marken af en landbrugs-konsulent får lov til at anvende begrænsede mængder pesticider.

Det andet, jeg vil sige, er, at hele dette system bygger på en ekstensiv dyrkning af brakarealerne. Derfor vil der naturligvis være et mindre udbytte; det er der ingen grund til at lægge skjul på. Jeg ved, at hr. Hindrup Andersen anser sig selv for at være ekspert på dette område, men jeg har spurgt andre eksperter, og de har sådan set ikke givet udtryk for nogen særlige problemer i forbindelse med at anvende pesticider i meget begrænset omfang.

Peter Hansen-Nord (V):

Som ordfører for forslagsstillerne skal jeg starte med at sige tak for de indlæg, der har været, og jeg fornemmer også af skatteministerens to indlæg, at der da er sket lidt. Det er ikke store, revolutionerende ting, for man tænker selvfølgelig traditionelt – det gør man, når man er socialdemokrat – men der var lidt mere med denne gang, end der var sidste gang.

Der er selvfølgelig et par ting, som skatteministeren fremfører, som jeg har hørt før, og som jeg også har forsøgt at tilbagevise som ikke nødvendigvis rigtige. Og den tankegang, at det hele skal foregå med pilotprojekter og højt- og fast-lønnede akademikere, der skal finde ud af, om det her er godt eller skidt, er altså ikke udtryk for den intensitet, som forslagsstillerne bag dette beslutningsforslag havde tænkt sig. Vi tror som sagt, at det kommercielle marked og private

aktører er langt bedre til at definere, hvad der er godt, og hvad der er skidt, end fastlønnede og givetvis udmærkede akademikere, der holder møder om disse ting.

Det er for en stor del kendt teknologi, vi taler om, og der er danske firmaer, der har teknologien, og som er klar til at gå i gang, men det får de ikke lov til. Så enkel har konklusionen altså været fra regeringen.

Det beklager vi naturligvis dybt, og vi er meget nervøse for, at det teknologiforspring, vi kunne opnå, ligesom går fløjten, for man kan godt sige, som jeg har hørt fra fru Lis Greibe, at der ikke er sket noget i de 8 måneder. Jo, der er lige netop sket det, at der er gået 8 måneder, og 8 måneder i den teknologi er lang tid. Og kommer man først bag i vognen, så er det altså ikke os, der skal ud at sælge denne teknologi, så er det altså ikke os, der har en fremtid på dette område, så er det altså noget, vi til den tid vil købe af franskmænd, østrigere, tyskere, svenskere, amerikanere osv. Det er egentlig det, der er det lidt beklagelige. Det er altså lidt i retning af at stikke hælene dybt i jorden og blive stående, hvor man er, og ikke ville gå videre og ikke vove noget som helst.

Forslagsstillerne beklager naturligvis, at det er holdningen, og jeg har ikke rigtig kunnet finde flertallet i dag. Det skulle da lige være i forbindelse med fru Elisabeth Arnolds udmærkede indlæg. Men jeg må starte med at sige, at forslagsstillerne jo ikke bestemmer, hvilket udvalg der skal behandle sådan et beslutningsforslag, for det er fuldstændig rigtigt, som fru Elisabeth Arnold sagde, at her er både energi og landbrug og miljø koblet sammen. Det er rigtigt set. At det så kommer til at ligge i Skatteudvalget, er bare en tilfældighed, som jeg ikke mener at det er rimeligt at laste forslagsstillerne for.

Desuden må jeg sige til fru Elisabeth Arnold, som også var af den opfattelse, at der ikke er et tilstrækkeligt beslutningsgrundlag, at det synes jeg altså der er. Jeg vil da meget gerne tage fru Elisabeth Arnold med rundt i den verden, der beskæftiger sig med dette; så vil fru Elisabeth Arnold finde ud af, at teknikken og teknologien og aktørerne er der. Og man vil gerne i gang, men det kan man ikke få lov til.

Det er som sagt en lidt ejendommelig verden, vi her befinder os i, for det er vel ikke normalt, efter hvad aviserne plejer at skrive, at det er Venstre og De Konservative og Fremskridtspartiet, der kommer med så klart definerede miljøforslag som dette, hvor vi altså skal se en ejen-

dommelig tilbageholdenhed, og at hælene er stukket dybt i jorden, således som vi har set. Men vi har naturligvis ikke opgivet at komme videre.

Til hr. Kristen Touborg må jeg da også sige tak for mange positive tilbagemeldinger om forslaget. Der er nogle uenigheder, som jo nok desværre gør, at vi ikke kommer ret meget videre. Vi har kunnet mærke det på diskussionen i dag: Hr. Kristen Touborg kan dyrke raps uden pesticider. Der er ikke det, hr. Kristen Touborg ikke kan. Han kan alt det, som landmænd ikke kan. Og det er jo interessant, for så får man altså et forkert regnestykke ud af det, og så vil forslagsstillerne altså ikke være ansvarlige for, at man måske netop kaster sig ud i en alt for høj skyggepris for dette her, som skatteministeren så rigtigt siger. Jeg mener, at man kan komme ned på en skyggepris på omkring 300 kr. pr. fortrængt ton CO₂, og det synes jeg er flot. Men det når man som sagt ikke, hvis ikke man går i gang.

Hr. Bent Hindrup Andersen beklagede sig over, at CO₂-fortrængningen ikke er værd at prale af eller ikke er særlig stor, og det har hr. Hindrup Andersen for så vidt ret i, men det er ikke den eneste effekt af dette forslag; det er jo også et forslag, der miljømæssigt er rettet direkte mod bl.a. bymæssige bebyggelser, hvor der er andre effekter end CO₂-fortrængningen. Og det er de supplerende miljømæssige forbedringer, som er vigtige i forslaget.

Hr. Hindrup Andersen nævnte ligeledes naturgas eller LPG, og jeg er principielt fuldstændig enig i det, hr. Hindrup Andersen siger, men det er altså ikke det, forslaget omhandler. Det kunne det godt have været; det kunne have været et andet forslag. Og jeg er fuldstændig enig i, at dér har vi også en afgiftspolitik, der har gjort, at LPG er ude af markedet. Det er jo noget, som det høje Ting har medvirket til for år tilbage, for det har jo i en tidligere periode været ret kraftigt inde på markedet, og det er igen et tilfælde, hvor man rent afgiftsmæssigt har ødelagt markedet. Man kan jo en gang imellem undre sig lidt over, hvor miljøpolitikken egentlig ligger her i Folketinget.

I dette forslag og i den diskussion, vi har haft i dag, må jeg altså sige, at det tilsyneladende er Venstre og De Konservative og Fremskridtspartiet, der på mange måder kommer med de fremadrettede miljøforslag, og den anden side af salen, der taler om gammelkendte ting.

CO₂-fortrængningsprisen er jeg enig med skatteministeren i er vigtig. Det er klart, at vi for

en stor del skal tilstræbe at tage det fra den billige ende. Der kan der principielt ikke være uenighed. Jeg håber så også, at det kommer til at gælde i lovgivningen. Jeg sidder i øvrigt i øjeblikket med et lovforslag fra regeringen, der hedder L 66, og hvis skatteministeren vil kigge lidt på dét, vil han opdage, at her foreslår regeringen selv en CO₂-fortrængning på omkring et par tusinde kroner pr. ton CO₂. Så debatten om det er jo meget åben, må man sige, og der er et stort spillerum at arbejde i, og dér mener jeg at dette forslag er udmærket.

Men alt i alt tak for en god og konstruktiv debat!

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Det drejer sig om hr. Peter Hansen-Nords bemærkning om, at han deler vore synspunkter med hensyn til naturgassen. Det er da interessant, for det, jeg synes der er oplagt ved naturgassen, er, at der ikke er alle de problemer, som der er ved biodiesel; den er lige til at gå til. Og det er da muligt, at det ser ud, som om vi på et tidspunkt kan enes om et fælles forslag om at fremme naturgassen som drivmiddel i en overgang til det, som jeg også tror begge parter er enige om: at på meget lang sigt er det brinten, der tæller. Der har man så brug for et overgangsdrivmiddel, og det kunne være naturgassen. Lad os se, om vi ikke kan samles om et forslag om det i den kommende samling.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Skal jeg forstå det således, at hr. Bent Hindrup Andersen her fra talerstolen også støtter beslutningsforslag nr. B 45, sådan at vi kan kombinere et par gode forslag?

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Nej, mit forslag gik ud på at erstatte beslutningsforslag nr. B 45 med en naturgasaftale om drivmidlerne, og det skyldes først og fremmest, at jeg er enig med hr. Peter Hansen-Nord i, at det er meget vanskeligt at få nogle udbytter, der er værd at have med at gøre, og nogle marker, der er til at holde ud at have med at gøre, og nogle sædskifter, der gør, at det er rimeligt at dyrke raps. Det kan ikke gøres økologisk forsvarligt på en ordentlig måde. Derfor er det efter min opfattelse ude af billedet at forsøge at få drivmidler ud af raps.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 46:

Forslag til folketingsbeslutning om neutralisering af den 20. almindelige vurdering.

Af Kirsten Jacobsen (FP) m.fl.
(Fremsat 15/11 95).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Skatteministeren (Carsten Koch):

Det forslag til folketingsbeslutning, der skal behandles, er fremsat af repræsentanter for Fremskridtspartiet. De foreslår, at det pålægges regeringen at sikre, at virkningen af den 20. almindelige vurdering pr. 1. januar 1996 neutraliseres for boligejerne. Forslaget begrundes med, at der i den seneste tid har været tale om, at der ved den 20. almindelige vurdering vil ske betydelige stigninger i grund- og ejendomsvurderingerne.

Jeg vil godt sige, at man har vendt tingene godt og grundigt på hovedet i den debat om lejeværdien, som vi har set, og dermed også i det foreliggende beslutningsforslag.

Det forhold, at ejendomsværdierne er steget, er udtryk for, at der nu hersker gode forhold på ejerboligmarkedet – et klart produkt af den af regeringen førte politik. Regeringen sørgede ved skattereformen i 1993 for at skabe gode kår ikke mindst for boligejerne. Lad mig nævne en række punkter, som blev udmøntet ved den lejlighed.